

Onderwerp

Reactie Oostflank MRA Almere-Lelystad op verstedelijkingsstrategie MRA

Kern mededeling:

Met verwijzing van de behandeling van punt 9c (Verstedelijkingsconcept Versie 2) op 30 juni 2021 sturen wij u hierbij de reactie aan de Stuurgroep Verstedelijkingsstrategie van de MRA deelregio Almere-Lelystad.

Mededeling:

In de PS vergadering van 30 juni 2021 is onder punt 9c versie 2 van de verstedelijkingsstrategie van de MRA besproken. U heeft ingestemd ons te mandateren voor het opstellen van een gezamenlijke brief. Verschillende Statenfracties hebben naar aanleiding van een conceptbrief via moties en amendementen tekstvoorstellen ingebracht. De gemeenteraden van Lelystad en Almere hebben op resp. 6 en 8 juli de conceptbrief besproken. Ook daaruit zijn reacties voortgekomen.

Met in acht neming van zowel de moties en amendementen van de Statenfracties én de gemeenteraden is een definitieve reactie verstuurd aan de Stuurgroep Verstedelijkingsstrategie van de MRA.

Bijlagen

Ter inzage in de leeskamer

Registratienummer

2822712

Datum

14 juli 2021

Afdeling/Bureau

SENB

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Reus, J. de

Lijst ingekomen stukken

Provinciale Staten

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)
Wensen_en_opvattingen_Verstedelijkingsconcept_MRA	2812105	Ja

Telefoon

(0320)-265265

Fax

(0320)-265260

E-mail

provincie@Flevoland.nl

Website

www.flevoland.nl

Stuurgroep Verstedelijkingsstrategie

Verzenddatum

13 JULI 2021

Onderwerp

Wensen en opvattingen Verstedelijkingsconcept MRA

Bijlagen

Uw kenmerk

Ons kenmerk

2812105

Geachte leden van de Stuurgroep,

De raden en Staten in de MRA kunnen tot en met 12 juli hun 'wensen en opvattingen' inbrengen op de MRA Verstedelijkingsconcept Versie 2. Als deelregio maken wij graag van die gelegenheid gebruik met een gezamenlijke reactie. Deze is tot stand gekomen in overleg met onze raden en Staten, onder andere in een gezamenlijke bijeenkomst.

In brede zin kunnen wij ons vinden in de inhoud van dit concept. Het heeft een heldere opzet. De bijzondere aandacht voor landschap en de systeemlagen mobiliteit, ecologie, water en energie onderschrijven wij.

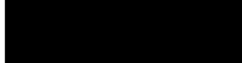
Wij ondersteunen het beeld van een evenwichtige meerkernige metropool, waarin niet alleen ruimte is voor wonen, maar ook voor werken en recreëren. Wij bouwen aan een samenleving. Een betaalbare woningmarkt voor alle doelgroepen die de MRA samen tot een succes maken, is daarbij voor ons een belangrijke randvoorwaarde.¹ In de 'Metropool van grote klasse met menselijke maat' ligt een grote opgave om de sociaal-maatschappelijke veerkracht in de samenleving te versterken. Hoe de verstedelijking ten dienste staat aan deze opgave is nog onvoldoende uitgewerkt. Naast een menselijke maat; een hoge leefkwaliteit, gecombineerd met een internationale oriëntatie. De ontwikkeling van de MRA is ook van belang voor de daar omheen liggende gebieden. De MRA is feitelijk een nationaal (mobiliteits)knooppunt. De meervoudige ontsluiting van dit nationale knooppunt is niet alleen voor het rijk maar ook voor ons van groot belang.² Indien de verbinding naar het noorden wordt versterkt, dient er rekening mee te worden gehouden dat de IJmeerverbinding extra capaciteit op een verbinding naar het noorden biedt.³

De Oostflank is een belangrijk onderdeel van de MRA. Er wordt veel gebouwd en er is veel ruimte om te bouwen (deels ook om tegemoet te komen aan de eigen woningbehoefte). Zo is het programma RRAAM/Almere 2.0 en Lelystad Next Level volop in uitvoering. De aandacht voor een veerkrachtige, schone en inclusieve economie waarderen wij, zeker ook in verband met de inzet op versterking van de stadsharten en de versterking van de economische profielen van Almere en Lelystad. De inzet op stuwende werkgelegenheid, een krachtige human capital agenda en onderwijs is voorwaarde voor succesvolle ontwikkeling van de steden en behoeft versterkte inzet van rijk en

¹ PS Amendement K

² PS Amendement J

³ Amendement Lelystad punt 2

regio.⁴ Daarbij benadrukken we het belang van de vorig jaar tijdens het bestuurlijk overleg MIRT gemaakte afspraak over het versterken van het kennisprofiel van Almere en de kansen die de luchtvaart en de logistiek hebben voor het kennisprofiel van Lelystad.⁵ Kortom, de Oostflank is een gebied met veel economisch groei potentieel.

Verstedelijkingsstrategie ondersteunt afspraken Handelingsperspectief Oostflank en Lelystad Next Level

Het is van belang te concluderen dat Rijk-regioprogramma's zoals het Handelingsperspectief Oostflank en Lelystad Next Level bouwstenen zijn voor deze Verstedelijkingsstrategie. Deze programma's zijn nog volop in ontwikkeling en leiden in de komende tijd tot afspraken met lokale, regionale en Rijkspartners. Wij benadrukken dat afspraken die in het kader van de Verstedelijkingsstrategie worden gemaakt in het verlengde liggen van de afspraken die via deze programma's worden gemaakt, dan wel deze afspraken versterken.

Versnelling woningbouw in Almere en Lelystad

De woningbouwopgave in de MRA is groot en urgent. Almere (2e bouwgemeente van de MRA) en Lelystad kunnen en willen daar een belangrijke bijdrage aan leveren. En we zijn bereid in te zetten op versnelling van de woningbouw, met in achtneming van onze kernwaarden voor verstedelijking: leefbaarheid, betaalbare woningen, banen, goede voorzieningen en bereikbaarheid. Immers, we bouwen niet alleen woningen, maar een stedelijke samenleving. De bereikbaarheid van de Oostflank via alle vervoersmodaliteiten dient van een uitstekend niveau te zijn wanneer de regio verder voorziet in de regionale woningbehoefte.⁶ Een IJmeerverbinding is daarvoor een randvoorwaardelijke toevoeging.⁷ De capaciteit van alle vervoersmodaliteiten dient ten minste gelijk op, maar beter nog, vooruit te lopen op de verstedelijking en de ontwikkeling van de stedelijke samenleving. Zowel ruimtelijk als in de tijd. Ook aandacht voor een nachtnet is daarbij van belang.

Wat de fasering betreft zijn de afspraken van het bestuurlijk overleg MIRT van november 2020 voor ons leidend: tot 2030 prioriteit bij het versnellen van woningbouw en noodzakelijke randvoorwaarden in de 7 stadsharten (waaronder die van Almere en Lelystad) en de 5 grote ontwikkellocaties (waaronder Amsterdam Bay Area/Almere Pampus). Dit is een aanscherping van de afspraak die bij BO Leefomgeving van juni 2020 was gemaakt over prioriteiten voor verstedelijking in de MRA en die ook terugkomt in de tekst van de Verstedelijkingsstrategie.⁸ Concreet moet er op veel plekken binnen de MRA volop worden gebouwd. In tegenstelling tot de suggestie die de afspraak van BO Leefomgeving wekt, is de Oostflank volgens ons de sleutel in de woningbouw- en noodzakelijke versnellingsopgave. De Oostflank is onlosmakelijk onderdeel van de internationale corridor Schiphol-Amsterdam-Almere-Lelystad airport.⁹ In de komende periode moeten Rijk en regio met urgentie daarom voor de Oostflank een aantal cruciale besluiten nemen, zoals over de vorm van de IJmeerverbinding⁸ en de voorbereidingen voor Almere Pampus. Daarbij melden we nog eens dat de ontwikkeling van Pampus als krachtige woon- en werklocatie¹⁰ zonder volwaardige IJmeerverbinding geen optie is. En dat ook de autobereikbaarheid en fietsverbindingen daarbij op orde dient te zijn, waarbij alle opties - inclusief een IJmeerweg - onderzocht dienen te worden.¹⁰

⁴ Amendement Lelystad punt 4

⁵ Amendement Lelystad punten 3 & 4

⁶ PS Amendement I

⁷ PS motie nr 18

⁸ In Versie 2 wordt in de tekst over fasering verwezen naar een afspraak die is gemaakt bij BO Leefomgeving juni 2020: "Prioriteit ligt bij het in samenhang met bereikbaarheid ontwikkelen van de internationale corridor Zuidwest Amsterdam-Schiphol-Hoofddorp, inclusief Amsterdam Zuidoost, het verder ontwikkelen van de Westkant Amsterdam, bij centrumontwikkeling Almere aan de oostkant en het waar mogelijk additionele stappen zetten ten aanzien van Amsterdam Bay Area."

⁹ Motie Almere RG-251 / 2021

¹⁰ Motie Almere RG-249 / 2021

In de tekst over fasering tot 2030 vragen we – naast de inzet op de ontwikkeling van het stadshart van Lelystad – aandacht voor uitbreiding in Lelystad Zuid (Warande), de versterking van de bestaande stad (w.o. Lelystad Oost, onderdeel van Programma Leefbaarheid en Veiligheid van BZK) en de ontwikkeling van de Kustzone inclusief bovenregionale voorzieningen zoals vrijetijdseconomie, stedelijk wonen en natuurontwikkeling. Alleen onder de voorwaarde dat er een juiste mix van woonmilieu's wordt ontwikkeld kan versnelling van de woningbouwopgave in Lelystad plaatsvinden. De woningbouw- en transformatieopgave dient een bijdrage te leveren aan de noodzakelijke "sterke schouders" en aan "extra schouders" in de stad.¹¹ Opnieuw eenzijdige woningbouwontwikkeling leidt onherroepelijk tot herhaling van problemen uit het verleden. In de periode na 2030 zijn voor de groei en leefbaarheid van Lelystad een station Lelystad Zuid en de bochtafsnijding N23/A23 (de doorgaande route Alkmaar-Zwolle) van belang. Het verkeer vanuit Enkhuizen richting Flevokust haven door Lelystad wordt daarmee voorkomen. Daarnaast is een aantakking van het spoor op Flevokust haven voor een multimodale logistieke hub gewenst. Bij de aanleg van een Lelylijn vinden wij een intercity-stop op station Lelystad vanzelfsprekend.

Flevoland-Gooi corridor

In Versie 2 staat onder 'mobiliteit' dat naast de hoofdkeuzes voor weg en openbaar vervoer de opgaven op specifieke corridors zoals Almere-Utrecht en de Gooicorridor "met lokale maatregelen kunnen worden opgelost". Dit is geenszins het geval. We verwijzen in dit verband naar de uitkomsten van het Regionaal OV Toekomstbeeld 2040 Noord-Holland & Flevoland uit 2019. In dit toekomstbeeld zijn ingrijpende maatregelen opgenomen. Momenteel loopt er een MIRT-verkenning naar de aanpak van knelpunten op de A27 tussen Almere Haven en knooppunt Eemnes. In de toekomst krijgen meerdere wegdelen van de A27 met knelpunten te maken. In dit verband zien wij graag terug dat de reservering die thans bestaat, in stand wordt gehouden voor een Stichtse lijn van Almere naar Utrecht.¹² De Interciy- of gelijkwaardige verbinding tussen Utrecht en Almere is niet alleen belangrijk voor de ontwikkeling van de Gooi-corridor¹³ maar ook voor de MRA als regionaal en nationaal knooppunt.

Nieuwe vormen van beheer, preventieve aanpak bestaand stedelijk gebied

Jonge steden zoals Lelystad en Almere staan aan de vooravond van een heel nieuwe intensieve periode. Naast groei is doorontwikkeling noodzakelijk. Daarbij mag het beheer van het bestaande niet worden vergeten. Net als in andere steden, is er aandacht nodig voor beheer, waarbij rekening moet worden gehouden met de leeftijdsopbouw van de wijken en het karakter van deze jonge steden (in verhouding kwalitatief goede woningvoorraad en leefomgeving). Beheer moet zich daarbij niet alleen richten op problemen op fysiek en/of sociaal terrein nadat ze zich manifesteren en er eenmaal zijn. Het is juist nodig dit vroegtijdig aan te pakken, dan wel preventief. Steden zoals Almere en Lelystad zijn jonge steden waar de onderhouds- en beheeropgave zich ook meer dan in de oude steden massiever gaat voordoen. In het kader van de Verstedelijkingsstrategie pleiten wij ervoor dat er tussen Rijk en regio nieuwe vormen van beheer voor deze voormalige groeikernen worden uitgewerkt.

De Oostflank een gezonde en groene leefomgeving.

De Oostflank heeft unieke landschappen en wateren die een nog grotere betekenis kunnen krijgen (Nationaal Park Nieuw Land, IJmeer als waterpark voor de MRA). De steden hebben attractieve groene suburbane woonwijken die door de bewoners worden gewaardeerd. Almere en Lelystad gaan ook bij de verdere ontwikkeling van de steden voor groene verstedelijking. Ons groen groeit mee met de verstedelijking.¹⁴ De groene scheggen en buffers van Almere en de polycentrische structuur zijn een kernwaarde van onze steden. Zo profileert Lelystad zich als Hoofdstad van de Nieuwe Natuur. Binnen de MRA biedt de Oostflank een gezonde en groene leefomgeving, in

¹¹ Amendement Lelystad punt 1

¹² Motie Almere RG-247 / 2021

¹³ Motie Almere RG-248 . 2021

¹⁴ PS Amendement E

tegenstelling tot grote delen van de MRA die te maken hebben met een minder gezonde leefomgeving. Wij menen dat de kansen die de Oostflank op dit vlak biedt sterker in de Verstedelijkingsstrategie, en de keuzes die daarin worden gemaakt, zowel qua stads- als natuurontwikkeling, duidelijker terug mogen komen.

Verwevenheid stad en landschap in Lelystad en Almere

Wij hebben onze waardering uitgesproken voor de aandacht voor het landschap en ecologie. Waar het gaat om de inhoud op deze thema's, kan de kwaliteit van Flevoland krachtiger voor het voetlicht worden gebracht. In woord en kaartbeeld moet sterker tot uitdrukking komen wat in Flevoland de kwaliteiten en opgaven van het landschap zijn. Concreet gaat het om de groenblauwe opzet van Lelystad en Almere en de daarmee samenhangende woonkwaliteit, de bestaande Flevolandse bossen en de rol die ze spelen als recreatie/rustgebied, de Bossenstrategie en nieuwe ecologische verbindingen in het stedelijk gebied.

Samenhangende uitwerking energiesysteem, inclusief Waterstof, Warmte en CO₂

In het licht van het streven naar duurzaamheid en robuustheid van de energievoorziening missen wij een samenhangende uitwerking met naast aandacht voor elektriciteit ook aandacht voor waterstof (ook transport en mogelijke aanlanding in Flevokust haven), warmte (in verband met geothermie en restwarmte) en CO₂ (onder meer gebruik van 'oude' gasleidingen naar opslag).

Keuzevraagstuk 4^e hyperconnectiviteitshub is onderwerp van provinciale en lokale besluitvorming

Het is goed om nogmaals te benadrukken, zoals de Verstedelijkingsstrategie ook al wel stelt, dat een locatie in Flevoland voor een eventuele 4^e hyperconnectiviteitshub ten behoeve van datacenters onderwerp is van lokale en regionale besluitvorming. We onderschrijven de ambitie te onderzoeken of en hoe een 4^e hyperconnectiviteitshub in Flevoland kan landen. Het lopende onderzoek van de gemeente Almere naar de mogelijkheid en wenselijkheid van deze hyperconnectiviteitshub en de door de gemeente Almere en de Provincie Flevoland nieuwe, nog op te stellen datacenterstrategie vormt hiervoor de basis.¹⁵ In de Verstedelijkingsstrategie is iedere concrete locatiekeuze prematuur.

Keuzevraagstuk Extra 380 kV tracé

Bij de toekomstige energievoorziening in de MRA is sprake van een mogelijk nieuw 380kV-tracé als keuzevraagstuk. Momenteel vindt al een verzwaring plaats van de bestaande 380kV-leiding die door Flevoland loopt en dwars door het stedelijk gebied van Almere. Mocht een nieuw 380kV-tracé nodig zijn in de MRA, dan dient rekening te worden gehouden met verstedelijking in Flevoland. Wij vinden het belangrijk dit vanuit de Verstedelijkingsstrategie MRA aan het ministerie van EZK mee te geven.

Keuzevraagstukken Noordzeekanaalgebied en Schiphol in relatie tot mogelijkheden in de Oostflank

De keuzevraagstukken voor het Noordzeekanaalgebied, de haven van Amsterdam en de omgeving Schiphol zijn taaie vraagstukken. Hier kan de Oostflank een oplossing bieden. Openstelling van Luchthaven Lelystad voor vakantievluchten geeft mogelijkheden om een deel van de problematiek rond Schiphol te verlichten. Daarnaast is er rond Lelystad ruimte te vinden voor logistieke bedrijvigheid. Lelystad Airport en Flevokust Haven als multimodaal knooppunt zijn de motor voor de economische ontwikkelingen. Waar het gaat om de ruimte voor wonen of voor bedrijvigheid in het Noordzeekanaalgebied of in de haven van Amsterdam, kan de Oostflank met bedrijventerreinen zoals De Vaart en Flevokust Haven kansen en schuifruimte bieden als alternatief voor bedrijven van elders.¹⁶ Voorwaarde is dat dergelijke bedrijven en functies (zoals de energiehub) het economische profiel van de Oostflank versterken, er veel directe en indirecte arbeidsplaatsen mee gemoeid zijn

¹⁵ PS Motie 19

¹⁶ PS Amendement H

en een duurzame bedrijfsvoering hebben.¹⁷ Om de kwaliteit en de leefbaarheid van de regio te behouden (onze unique selling point), zijn overlast en hinder op de directe omgeving ongewenst.¹⁸

Onze reactie beperkt zich zo veel mogelijk tot hoofdzaken. Wij gaan ervan uit dat onze opmerkingen tot uitdrukking komen in een aangepaste versie van de Verstedelijkingsstrategie. Niet alleen in het belang van onze eigen stedelijke samenlevingen, maar ook om optimaal bij te dragen aan de versterking van de MRA als geheel. Ook zijn er nog enkele details die aandacht vragen, waaronder de kaartbeelden. Ons voorstel is dat deze punten ambtelijk worden afgehandeld.

Wij zien graag een aangepaste versie van de Verstedelijkingsstrategie tegemoet.

Namens Colleges van Burgemeester en Wethouders van Lelystad en Almere,

College van Gedeputeerde Staten van Provincie Flevoland,

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de secretaris,

de voorzitter,

drs. D.J. Tijl - L. Verbeek

¹⁷ Amendement Lelystad punt 3

¹⁸ Amendement Lelystad punten 5 & 6